Analyysi

Rahoitusmarkkinoiden putkiremontti: uusi T2 -maksujärjestelmä otetaan käyttöön 20.3.2023

Raha ja maksaminen | 15.03.2023 | Teemu Peltoniemi, Kirsi Ripatti

KIRJOITTAJAT

Teemu Peltoniemi
Toimistopäällikkö

Kirsi Ripatti
Johtava neuvonantaja

Rahoitusmarkkinoiden infrastruktuuria verrataan toisinaan putkiverkostoon, joka toimii parhaimmillaan sujuvasti ja taustalla siten että loppukäyttäjät eivät edes kiinnitä asiaan huomiota. Kuitenkin jos putkistoon tulee tukos tai se vuotaa, ei tämä useinkaan jää käyttäjiltä huomaamatta. Sama pätee maksujärjestelmiin. Putkiverkoston tavoin niiden tarkoitus on siirtää likviditeettiä tehokkaasti paikasta toiseen. Perille jäämättä tulleet tai myöhästyneet rahat aiheuttavat nopeasti harmaita hiuksia sekä niiden lähettäjille että vastaanottajille ja pahimmillaan maksujärjestelmien toimimattomuus voi jopa vaarantaa rahoitusmarkkinoiden vakauden.

TARGET2 jää historiaan

Päivämäärä 20.3.2023 on ympyröity punakynällä eurooppalaisten pankkien projektikalentereissa. Tällöin eurooppalaisia pankkeja ja kansalaisia 15 vuotta hyvin palvellut reaaliaikainen maksujen selvitysjärjestelmä *TARGET2*[1] on historiaa ja käyttöön otetaan uusi *T2 -maksujärjestelmä*. Vaikka uuden järjestelmän nimi ei paljon vanhasta poikkea, on kyseessä kuitenkin poikkeuksellisen suuri tekninen kehitysaskel eurooppalaisen maksamisen kentällä.

T2 - suurten maksujen järjestelmä

Edeltäjänsä tavoin T2 on eurojärjestelmän rakentama ja hallinnoima suurten maksujen järjestelmä, joka muodostaa eurooppalaisten pankkien välisen rahamarkkinan teknisen rungon.

Rahapoliittisten operaatioiden kautta luodut eurot kirjataan ensin T2:ssa oleville tileille, minkä vuoksi järjestelmässä liikkuvia euroja kutsutaan pankkipiireissä myös keskuspankkirahaksi. Myös päivittäin tekemiemme maksujen katteet pankkien välillä selvitetään T2 -järjestelmässä olevilla tileillä. Järjestelmässä talletetaankin ne laulun ”suuret setelit” sillä pelkästään Suomen Pankin omat maksujärjestelmäosapuolet lähettivät TARGET2-järjestelmässä maksuja 49 mrd. euron edestä joka päivä vuonna 2022.

Uusi maksujärjestelmä vastaa maksamisen muuttuneisiin tarpeisiin

Miksi sitten korvata hyvin toimiva järjestelmä uudella? Säännöllinen uudistaminen on tarpeen, sillä maksaminen on muuttunut rajusti viime vuosien aikana. Tällaisia tekijöitä ovat mm. tekninen kehitys, sääntely-ympäristön muuttuminen sekä pankkien ja kuluttajien muuttuneet odotukset.

Uusi T2 -maksujärjestelmä ei ole pelkästään vuodesta 2008 rahoitusmarkkinoita palvelleen TARGET2 -järjestelmän kasvojenkohotus vaan alusta asti rakennettu uusi järjestelmä niin konseptitasolla kuin teknisestikin.

Parempi ja tehokkaampi maksujärjestelmä

T2 tuo pankeille mm. uusia työkaluja niiden päivittäisen likviditeetinhallinnan tueksi ja mahdollistaa niille aikaisempaa automaattisemmat toimintatavat. Lisäksi pankkien maksuliikenteeseen liittyviä perustietoja, raportointia ja laskutusta voidaan jatkossa hoitaa keskitetysti, millä saavutetaan taloudellisia skaalaetuja.

Myöskään teknisellä puolella ei puhuta maksujärjestelmän ”sukituksesta” vaan ihan perinteisestä

putkiremontista.

TARGET2 -järjestelmässä pankit välittivät maksuja ja tietoja toisilleen SWIFT[2] -verkon avulla ja sen sanomastandardeja käyttäen. T2 -järjestelmä on suunniteltu siten, että yhteyttä voivat tarjota myös muut toimijat, mikä mahdollistaa kilpailun eri verkkopalveluntarjoajien välillä. Samalla nykyiset, viime vuosituhannelta lähtien käytössä olleet sanomastandardit tulevat tiensä päähän ja korvataan uusilla.

Uusilla standardeilla on keskeinen rooli pankkien pyrkiessä automatisoimaan prosessejaan yhä pidemmälle. Lisäksi pikamaksamisen ja 24/7 tapahtuvan maksunvälityksen yleistyminen tuo omat paineensa automaatioasteen jatkuvaan kasvattamiseen.

Uuden järjestelmän käyttöönottoa on edeltänyt intensiivinen testausjakso, johon ovat osallistuneet sekä eurooppalaiset keskuspankit että muut tulevan maksujärjestelmän käyttäjät, suomalaiset pankit mukaan luettuina. Kattavalla testauksella pyritään varmistumaan siitä, että uusi järjestelmä palvelee luotettavasti maksujenvälitystä heti ensimmäisestä toimintapäivästään alkaen.

Viitteet

1. TARGET: Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer system. ↑
2. S.W.I.F.T: Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication. ↑

Tässä artikkelissa esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajien omia eivätkä välttämättä edusta Suomen Pankin näkemystä.

Asiasanat

keskuspankkiraha, maksaminen, maksujärjestelmät, T2, TARGET2